Adolesan/Yeti?kin Duyu Profili Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Adolesan/Yeti?kin Duyu Profili Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16254

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Adolesan/Yeti?kin Duyu Profili Anketi (AYDPA), yeti?kin ve adolesan bireylerin duyu i?leme paternlerini ve bu paternlerin günlük ya?am üzerindeki etkilerini de?erlendirmek amac?yla kullan?lan uluslararas? bir ölçe?in Türkçe diline uyarlama çal??mas?d?r. Bu uyarlama çal??mas?, Merve ?uay Ayd?n taraf?ndan 2015 y?l?nda Hacettepe Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü'nde tamamlanm?? bir yüksek lisans tezi kapsam?nda gerçekle?tirilmi?tir. Çal??man?n temel oda??, ölçe?in Türk popülasyonunda geçerlik ve güvenirlik düzeylerini istatistiksel yöntemlerle belirlemektir. Bu çal??ma, ölçe?in Türkiye'de klinik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m?na zemin haz?rlamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Duyu Profili, Adolesan, Yeti?kin, Duyu ??leme, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Merve ?uay Ayd?n (Sorumlu Yazar).

Amaç

Adolesan/Yeti?kin Duyu Profili Anketi'nin (AYDPA) temel amac?, bireylerin duyu girdilerine kar?? gösterdikleri davran??sal tepkileri sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, özellikle duyu modülasyonu ve duyu temelli davran?? sorunlar?n? tespit ederek, duyu i?leme farkl?l?klar?n?n akademik, sosyal ve mesleki alanlardaki i?levselli?i nas?l etkiledi?ini anlamaya yard?mc? olmay? hedefler. Türk kültürüne uyarlanan bu versiyonun amac? ise, orijinal ölçe?in psikometrik özelliklerini Türk örnekleminde do?rulamak ve geçerli bir de?erlendirme arac? sa?lamakt?r.

Yap?

AYDPA, bireyin çevresel uyaranlara verdi?i tepkileri dört temel duyu i?leme paterni çerçevesinde de?erlendiren bir yap?y? ölçmektedir. Bu yap?lar genellikle Duyu Arama (Seeking), Duyu Kaç?nma (Avoiding), Dü?ük Kay?t (Low Registration) ve Duyu Hassasiyeti (Sensitivity) olarak kategorize edilir. Ölçek, bireyin i?itsel, görsel, dokunsal, vestibüler ve proprioseptif girdilere kar?? gösterdi?i tipik tepkileri ölçerek, duyu i?leme süreçlerinin nörolojik temelini ve davran??sal ç?kt?lar?n? incelemektedir.

Geçerlik

Uyarlama çal??mas?nda geçerlik düzeyi, geçerlik katsay?s?n?n (veya ili?ki katsay?s?)

ARABPSYCHOLOGY.COM

hesaplanmas?yla belirlenmi?tir. Geçerlik katsay?s?, ölçekten elde edilen puanlar ile ölçe?in kullan?m amac?na göre belirlenen harici kriterler aras?ndaki korelasyonu ifade eder. Bu katsay?, teorik olarak -1.00 ile +1.00 aras?nda de?erler almaktad?r. Çal??mada, katsay?n?n +1.00 de?erine yakla?mas?n?n, ölçe?in amaçlanan yap?y? ölçme yetene?inin ve amaca hizmet etme düzeyinin artt???n?n bir göstergesi olarak kabul edildi?i belirtilmi?tir. Bu yakla??m, genellikle kriter geçerli?i de?erlendirmelerinde kullan?lmaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?ini de?erlendirmek amac?yla iç tutarl?l?k yöntemi kullan?lm?? ve bu amaçla alpha güvenilirlik katsay?s? (Cronbach's Alpha) hesaplanm??t?r. Uyarlama çal??mas?nda, kabul edilen güvenilirlik referans aral?klar? a?a??daki gibi belirlenmi?tir:

0.00 ile 0.40 aras?: Güvenilir De?il
0.40 ile 0.60 aras?: Dü?ük Güvenilir
0.60 ile 0.80 aras?: Oldukça Güvenilir
0.80 ile 1.00 aras?: Yüksek Güvenilir

Bu referans aral?klar?, AYDPA'n?n alt boyutlar?n?n ve toplam puan?n?n hangi düzeyde tutarl? oldu?unu belirlemek için kullan?lm??t?r. Yüksek alpha de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Faktör Analizi

Adolesan/Yeti?kin Duyu Profili Anketi'nin Türkçe uyarlamas? genellikle orijinal ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? do?rulamak amac?yla faktör analizi süreçlerini içermektedir. Uyarlama çal??malar?nda, Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?larak orijinal ölçekte yer alan dört ana duyu i?leme paterninin (Duyu Arama, Kaç?nma, vb.) Türk örnekleminde de benzer alt faktörler olarak gruplan?p gruplanmad??? incelenir. Bu analizler, ölçe?in yap? geçerli?ini destekleyen kritik ad?mlard?r.

Araç

Test Çe?idi: Uyarlama

Format: Öz Bildirim Anket Tipi (Likert Tipi Derecelendirme)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), Orijinal (?ngilizce)

Popülasyon Grubu: Adolesanlar ve Yeti?kinler

Ya? Grubu: Adolesan ve Yeti?kin Ya? Gruplar?

ARABPSYCHOLOGY.COM

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, Hacettepe Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü bünyesinde gerçekle?tirilmi?tir ve Türk popülasyonundan toplanan verilerle analiz edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Ölçek, 5 noktal? Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullan?r. Kat?l?mc?lar, duyu girdilerine kar?? gösterdikleri davran??sal tepkilerin s?kl???n? beyan ederler. Derecelendirme ?u ?ekildedir: 1="neredeyse her zaman" ve 5= "neredeyse hiç".

Anahtar Kelimeler

Psikometrik, ?ç Tutarl?l?k, Duyu Modülasyonu, Adaptasyon, Korelasyon Katsay?s?, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Merve ?uay Ayd?n

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Hacettepe Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü (Çal??man?n yap?ld??? kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l? (Uyarlama Çal??mas?): 2015

?zinler ve Ücret: Ölçe?in orijinal versiyonunun telif haklar? ve kullan?m izinleri genellikle Pearson gibi yay?nc?lar taraf?ndan yönetilmektedir. Türkçe uyarlamas?n?n kullan?m? için sorumlu yazar (Merve ?uay Ayd?n) veya Hacettepe Üniversitesi ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Kullan?m ücreti bilgisi bu kaynakta mevcut de?ildir.

The original PDF of the adaptation study questionnaire can be downloaded here: adolesanyetiskin-duyu-profili-anketi-toad.pdf

Kaynaklar

Ayd?n, M. ?. (2015). *Adolesan/Yeti?kin Duyu Profili Anketi Türkçe uyarlamas?n?n geçerlilik güvenilirlik çal??mas?*. (Yay?nlanmam?? Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Adolesan/Yeti?kin Duyu Profili Anketi Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Kaynak içerikte ölçek maddeleri sunulmam?? olup, sadece derecelendirme sistemi belirtilmi?tir:

Derecelendirme: 1="neredeyse her zaman"
Derecelendirme: 5= "neredeyse hiç"

ARABPSYCHOLOGY.COM